

		Назив предмета: Старословенски језик 1		
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Број ECTS кредита	Фонд часова
12PCTCJJ2	О	I	5	2+2
Студијски програми за које се организује: Српски језик и књижевност (први циклус)				
Условљеност другим предметима: -				
Циљеви изучавања предмета:				
Истицање историјских околности настанка старословенског језика и значај мисије Солунске Браће, словенске писмености и старословенских споменика. Проучавање фонолошког система прасловенског језика и гласовних промјена које су свој рефлекс имале у старословенском језику; сагледавање именичке деклинације. Читање и превођење изабраних одломака Јеванђеља на савремени српски језик.				
Исходи/резултати учења (стечена знања):				
Разумије историјске околности настанка старословенског језика и значај мисије Солунске Браће. Познаје старословенске азбуке и начина читања старословенских текстова писаних ћирилицом; познаје фонолошки систем старословенског језика, гласовне промјене и именичку деклинацију. Умије прочитати, превести изабране текстове, препознати врсте ријечи а именицама одредити све граматичке категорије.				
Име и презиме наставника и сарадника: Проф. др Зорица Никитовић, асистент мр Вера Чолаковић				
Теоријско-спознајна, илустративно-демонстративна, вербално-текстуална				
Садржај предмета:				
Припр. недјеља				
I недјеља	- Историјски оквири настанка старословенског језика. Живот и дјело Светих Ћирила и Методија. Дијалекатска основица старословенског. Утицај грчког језика. Прва словенска писма: ћирилица и глагољица. Глагољски и ћирилски правопис.			
II недјеља	- Сакралност као семантичка категорија. Средњовјековни човјек у свјетлу старословенског језика.			
III недјеља	- Старословенски споменици: а) рукописи: глагољски (Зографско, Маријино, Асеманијево, Охридско јеванђеље, Синајски псалтир, Синајски требник, Клоцов зборник, Рилски одломци, Кијевски мисал); и ћирилски (Савина књига, Супрасаљски зборник, Одломци јеванђеља Ундољског, Хиландарски и Зографски одломци) и б) натписи			
IV недјеља	- Вокалски систем раног и позног старословенског језика: вокали предњег реда, вокали непредњег реда; назали.			
V недјеља	- Фонолошки систем раног и позног прасловенског. Закон отвореног слога. Унутарслоговни синхармонизам. Преглас.			
VI недјеља	- Прва палатализација велара и њени трагови у деклинацији и конјугацији. Друга палатализација велара; трећа палатализација велара.			
VII недјеља	- Општесловенско старо јотовање и његови трагови у старословенској конјугацији и деклинацији.			
VIII недјеља	- Консонантски систем раног и позног старословенског језика. Фонолошке промјене у старословенским споменицима: полугласници, контракција вокала.			
IX недјеља	- Морфологија старословенског језика као научна дисциплина. Врсте ријечи. Именичке основе и старословенске деклинације. Основе на *o / *jo мушког и средњег рода у старословенском језику у поређењу са савременим српским.			
X недјеља	- Основе на *a/ja женског и природног мушког рода у поређењу са савременим српским. Основе на *i мушког и женског рода и њихова судбина у историјском развоју српског језика.			
XI недјеља	- Преглед непродуктивних именичких промјена: сугласничке основе мушког, женског и средњег рода.			
XII недјеља	- Основе на * ŷ мушког рода и * ŷ женског рода и њихова судбина у историјском развоју српског језика			
XIII недјеља				
XIV недјеља				
XV недјеља				
Оптерећење студента на предмету:				
Недјељно: 2+2			У семестру: 30+30	

Литература:**Обавезна литература:**

Јасмина Грковић-Мејдор, *Настанак и рана историја словенске писмености*, Летопис Матице српске, октобар 2006, 723-733.

Светозар Николић, *Старословенски језик I, правопис – гласови – облици*. Београд: Требник 2001 (или неко друго издање).

Светозар Николић, *Старословенски језик II, примери с речником*. Београд: Требник 2001 (или неко друго издање).

Облици провјере знања и оцјењивање:

Колоквијум 1: 20 бодова

Колоквијум 2: 20 бодова

Присуство и активност: 5+5

Испит: 50 бодова

Посебна назнака за предмет:

Студент је дужан да похађа наставу (предавања) и извршава предиспитне обавезе и потом приступи завршном испиту.

Име и презиме наставника који је припремио податке: проф. др Зорица Никитовић